

GATE

archaeology

Programma van Maatregelen

Bureauonderzoek: 2019C78
Landschappelijk bodemonderzoek: 2019D137
Proefsleuvenonderzoek 2019E236

Ranst
Campus Vesta

Ruben Vergauwe

Pieter Laloo

Sander Van De Velde

Ghent Archaeological Team bvba
Dorpsstraat 73
8450 Bredene

Colofon

Project:
Ranst Campus Vesta 2019C78

Uitvoerder:
GHENT ARCHAEOLOGICAL TEAM bvba [GATE]
Sander Van De Velde

© 2019 - GHENT ARCHAEOLOGICAL TEAM bvba
Niets uit deze uitgave mag vermenigvuldigd of
aangepast worden, opgeslagen in een
geautomatiseerd gegevensbestand en/of openbaar
gemaakt worden onder enige vorm of wijze ook,
elektronisch, mechanisch, door fotokopie, zonder
toestemming van Ghent Archaeological Team bvba.

Inhoudstafel

Colofon	i
Inhoudstafel	i
Inleiding	1
PROGRAMMA VAN MAATREGELEN	
1. Gemotiveerd advies voorwaardelijke maatregelen.....	1
1.1 Volledigheid gevoerde onderzoek.....	1
1.2 Aan- of afwezigheid archeologische site	1
1.3 Impact- en maatregelbepaling	2
2. Programma van maatregelen.....	3
2.1 Concretisering maatregelen	3
2.2 Deponering	3
2.3 Afwijkingen ten aanzien van de CGP 3.0	4
2.4 Synthese	4
Bibliografie	ii
Bijlage	ii

Inleiding

De initiatiefnemer plant vernieuwing- en uitbreidingswerken aan parkeerinfrastructuur op het domein Campus Vesta; provinciaal [veiligheid]opleidingscentrum. De als plangebied gemarkeerde oppervlakte overschrijdt drempelwaarden opgenomen in het Onroerenderfgoeddecreet [opp. 1,3 ha]. Het projectgebied bevindt zich niet in een vastgestelde of erkende archeologische zone, nog in een zone waar geen archeologie meer te verwachten valt. Hierdoor moet een archeologienota worden opgesteld. GATE werd aangesteld om deze archeologienota in eerste instantie door middel van een bureaustudie op te maken. Alle verder vooropgestelde, conditionele vooronderzoeksfasen maken eveneens deel uit van de gepresenteerde archeologienota teneinde een advies te formuleren naar vervolgonderzoek [opgraving], werfbegeleiding, of vrijgave van [delen van] het projectgebied.

PROGRAMMA VAN MAATREGELEN

1. Gemotiveerd advies voorwaardelijke maatregelen

Het Programma van Maatregelen [PvM] is het finale *resumé* van een gefaseerd onderzoekprocedé. Hieruit moet blijken dat elke gemaakte stap, beslissing of advies de kwaliteit en volledigheid van de resultaten garandeert, zónder onnodige stappen genomen te hebben en toch mét optimale toekomstmogelijkheden van verzamelde data.

1.1 Volledigheid gevoerde onderzoek

De voorgelegde archeologienota betreft de neerslag van een archeologisch vooronderzoek op basis van bureauonderzoek, landschappelijk bodemonderzoek en vooronderzoek met ingreep in de bodem, *i.e.* proefsleuvenonderzoek. De archeologienota op basis van bureauonderzoek, landschappelijk bodemonderzoek en proefsleuvenonderzoek wordt beschouwd als volledig. De bestaande archeologische en historische bronnen, aangevuld met bodemkundige bevindingen leverden voldoende informatie om aan te tonen dat het potentieel tot kennisvermeerdering hoog moest worden ingeschat. Bijkomend vooronderzoek mét ingreep op de bodem heeft dit potentieel terdege bijgesteld, ondanks verzamelde data *strictu sensu* niet toelaten om de afwezigheid van een archeologische site uit te sluiten.

1.2 Aan- of afwezigheid archeologische site

Resultaten uit het reeds gevoerde onderzoek zijn vooralsnog ontdaan van indicaties voor de afwezigheid van een archeologische site binnen het projectgebied, *i.e.* de aanwezigheid van diepe en recente antropogene verstering van het bodemarchief.

De assessment gebaseerd op een combinatie van landschappelijke, archeologische en historisch-cartografische data maakte de trefkans van een archeologische site reëel. Minimale resultaten uit het daaropvolgende proefsleuvenonderzoek veranderden hier *strictu sensu* niets aan. De afwezigheid van enig ruimtelijk verband tussen de geregistreerde grondsporen suggereert dat een grotere vlakdekking hierop bijkomend licht kan werpen.

In termen van concrete kenniswinst is de meerwaarde van een vlakdekkende uitbreiding discutabel. Daarenboven stellen we dat, na een aanzienlijk deel van de totale adviesoppervlakte geëvalueerd te hebben [13 %], géén aanwijzingen werden getroffen die tot nadere studie uitnodigen.

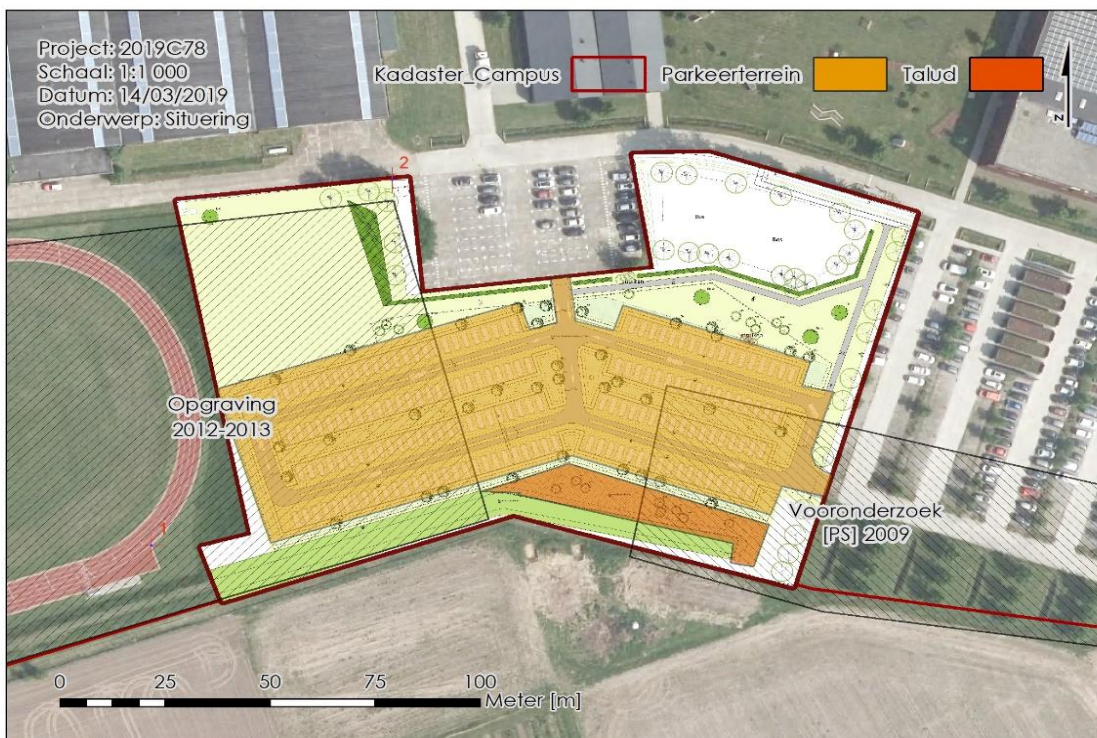
Archeologische verwachtingen na de **bureaustudie** [BO] en **landschappelijk bodemonderzoek** [LB], maar vóór het vooronderzoek met ingreep in de bodem [PS] vatten we als volgt samen:

- Opgravingsresultaten uit 2012 palend aan de westgrens van het projectgebied leverde een complexe sporensite op met activiteitperiodes van de steentijden tot de 20ste eeuw [met opmerkelijke spoorconcentraties in de metaaltijd en Romeinse tijd]. Hoewel *strictu sensu* geen van de aangetroffen sporen door te trekken is binnen het huidige plangebied, passen complementaire grondsporen [erfvervolgding] binnen het verwachtingspatroon.
- We sluiten steentijdarcheologie uit van hoge trefkans na uitvoering van het landschappelijk bodemonderzoek. De geobserveerde bodemontwikkeling [plaggenbodem] getuigt van zeer intense antropogene bewerking van de aarde. Nefast voor de bewaring van prehistorische vondstconcentraties. Vanuit aardkundig perspectief staat verder niets de bewaring van [sporen]sites uit jongere perioden in de weg.
- Aan het andere uiteinde van de tijdlijn zijn we door historische documentatie geïnformeerd over de omgeving van het plangebied als een vanaf de middeleeuwen tot afgelopen eeuw intensief agrarisch bewerkt gebied. De verwachte archeologisch weerslag hiervan zijn perceelinfrastructuur, een wegtracé uit de 18de eeuw, en structuren gerelateerd aan een militaire site uit de helft van de 20ste eeuw.

Het **proefsleuvenonderzoek** registreerde géén aanwijzingen gerelateerd aan de metaaltijden of Romeinse periode. Eveneens trof het onderzoek geen grondsporen gerelateerd aan [post]middeleeuwse perceelindeling of het historische wegtracé. Middeleeuwse sporen beperken zich tot enkele stervale kuilen en één paalkuil. Met betrekking tot de 20ste eeuw registreerde GATE geen WO I sporen en één afvalkuil in verband te brengen met de Brits militaire aanwezigheid in de jaren 1950'.

1.3 Impact- en maatregelbepaling

De relevante ingreepzone is ca. 1,3 ha groot. Hierbinnen is de impact op het bodemarchief groot op een aaneengesloten oppervlakte van 5704 m² langs de

Figuur 1: Projectie ontwerpplan op orthofotoweergave van het plangebied anno 2018 [© geopunt]

zuidelijke rand van het plangebied [Fig. 1]. Deze zone is voorbehouden voor de fundering van 170 nieuwe parkeerplaatsen en de benodigde toegangswegen. Dergelijke fundering in matig droge zandbodem gebeurt d.m.v. stabilisatie- en grindlaag tot maximaal 0,5 m onder het maaiveld. Alle overige bodemingrepen, incl. de opwerping van een licht glooiend talud aan de zuidrand van het gebied, roeren geen nieuwe grond.

Met het oog op maximaal behoud van het bodemarchief en overeenkomstig de minimale bodemingreep in het noordelijke deel van het plangebied [met inbegrip van het behoud van de groenzone in de noordoostelijke hoek] beperkte het vooronderzoek met ingreep in de bodem zich tot een advieszone op zuidelijke helft van het terrein [ca. 9000 m²; Fig. 2].

Figuur 2: Projectie van aangelegde werkputten tijdens proefsleuvenonderzoek 27 mei 2019 op orthofotomozaiek [© geopunt]

2. Programma van maatregelen

2.1 Concretisering maatregelen

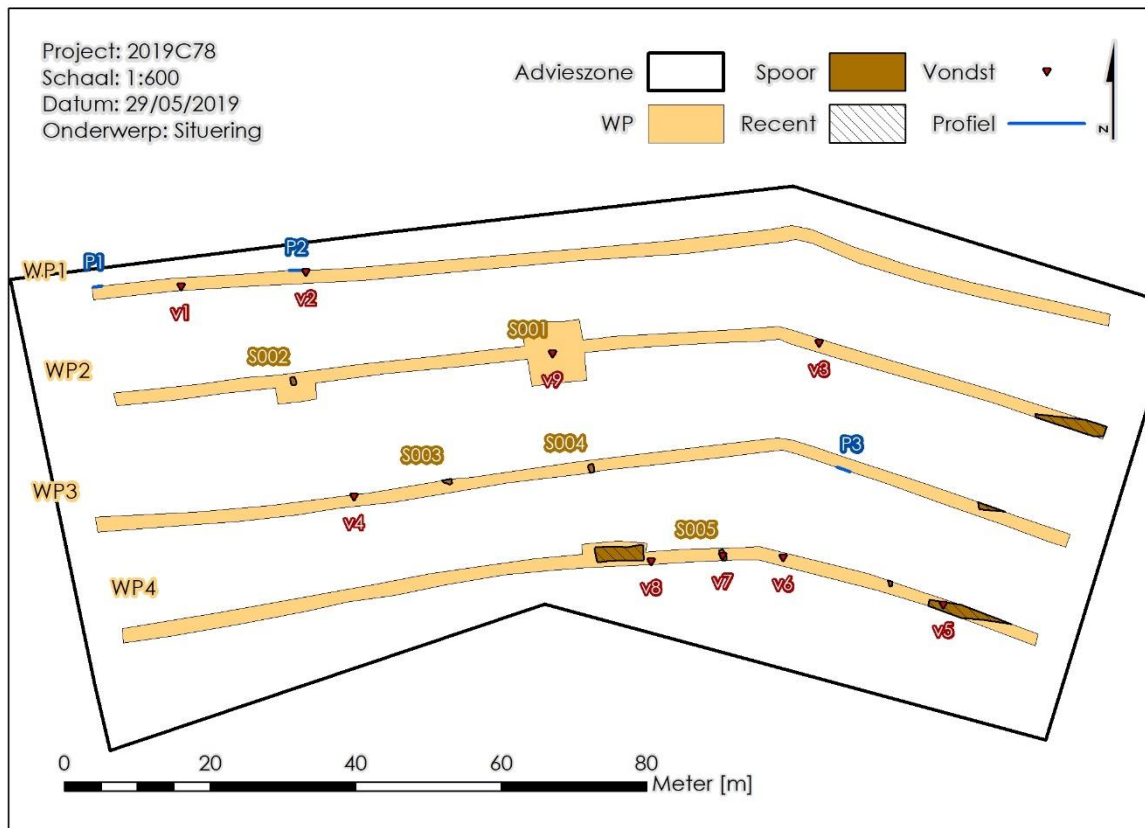
Gegeven de te beperkte aard van verzamelde archeologisch relevante data tijdens het vooronderzoek met ingreep in de bodem opteert GATE voor een vrijstelling van verder onderzoek [opgraving] op het betrokken terrein.

2.2 Deponering

Data en vondsten, m.a.w. het archeologisch ensemble, zijn eigendom van de opdrachtgever. Na de verwerkingsfase van het vooronderzoek kan dit ensemble in overleg met de opdrachtgever opgenomen worden door een erkend erfgoeddepot.

In de regio kan hiervoor mogelijk beroep worden gedaan, via eventueel contact met erkende IOED de *Voorkempen*, op het erkend Onroerend Erfgoed Depot van de provincie Antwerpen:

<https://www.provincieantwerpen.be/aanbod/drem/dienst-erfgoed/archeologisch-depot.html>

Figuur 3: Overzicht alle geregistreerde spoorcombinaties, vondsten en bodemprofielen geregistreerd gedurende het vooronderzoek met ingreep in de bodem

2.3 Afwijkingen ten aanzien van de CGP 3.0

Nvt.

2.4 Synthese

Advies geformuleerd op basis van een bureaustudie, landschappelijk bodemonderzoek en vooronderzoek met ingreep in de bodem concentreert zich op een advieszone van ca. 9000 m² op de zuidelijke helft van het projectgebied; *i.e.* waar de fundering van de toekomstige parkeerzone komt te liggen. Potentieel tot kennisvermeerdering wordt hier laag ingeschat. Onverstoorde bodemcondities niet tegenstaande, steunt het lage potentieel zich op twee verschillende indicatoren: de afwezigheid van archeologische aanwijzingen verzameld tijdens het vooronderzoek met ingreep in de bodem en de discrepantie tussen potentiële [wetenschappelijke] kenniswinst en [financiële] kost om deze te realiseren.

Bibliografie

Literatuur:

-

Bijlage

Figurenlijst:

Figuur 1: Projectie ontwerpplan op orthofotweergave van het plangebied anno 2018 [© geopunt]	2
Figuur 2: Projectie van aangelegde werkputten tijdens proefsleuvenonderzoek 27 mei 2019 op orthofotomozaiek [© geopunt]	3
Figuur 3: Overzicht alle geregistreerde spoorcombinaties, vondsten en bodemprofielen geregistreerd gedurende het vooronderzoek met ingreep in de bodem	4